

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**27 Mayıs 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

27 Mayıs 2020 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2570)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2571)
- Katılım Öncesi Yardım Aracı-Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni Çerçevesinde 2013 Yılı Türkiye Ulusal Programına Yönelik Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Komisyonu Tarafından Temsil Edilen Avrupa Birliği Arasında Finansman Anlaşmasında Yer Alan Operasyonel Uygulama ve Ödemelere Dair Sona Erme Tarihlerinin Uzatılmasına İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Komisyonu Arasında Mektup Teatisi Yoluyla İmzalanan Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2575)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- İşlenmiş Su Ürünlerinin Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2572)
- Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2573)
- Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanların İkinci Derece Kara/Deniz Askeri Yasak Bölge İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2574)

YÖNETMELİKLER

- İbn Haldun Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Biyomedikal Teknolojiler Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Kalite ve Akreditasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Kariyer ve Yetenek Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Nörobilim ve Bilişsel Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Veri Analitiği ve Mekânsal Veri Modelleme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 311)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 301)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 312)

Sezonun ilk buğday hasadı başladı

Dünyanın sayılı işletmelerinden Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne (TİGEM) bağlı Dalaman Tarım İşletmesine ait yaklaşık 10 bin dekar arazide Türkiye'nin ilk buğday hasadına başlandı.

26 Mayıs 2020

Türkiye'nin en büyük işletmesi TİGEM'in Muğla'nın Dalaman ilçesinde bulunan 34 bin dekar arazisinin yaklaşık 10 bin dekarına buğday ekildi. Olgunlaşıp, başak veren ekinlerin biçerdöverlerle hasadına başlandı. Çok sayıda tarım işçisinin de görev aldığı hasatta hummalı bir çalışma yürütülüyor.

Üretim sürecinde sarf edilen emeğin karşılık bulması için hasat kriterlerine azami ölçüde dikkat ediliyor. Altın sarısı sap ve başaklarından teknolojik araçlar yardımıyla özenle ayrıştırılan buğday taneleri, Türk ekonomisine ciddi katkı veren TİGEM'in silolarına depolanıyor.

Pazar talebine uygunluğu onaylanan üründen bu yıl yüksek verim bekleniyor. Üründen ayrıştırıldıktan sonra tarlada arta kalan bitkinin sapları ise tarım araçları ve makineler yardımıyla balyalanıp, işletmedeki hayvancılıkta kaba yem olarak değerlendiriliyor.

"Çiftçimiz için tohum üretiyoruz"

TİGEM Dalaman İşletme Müdürü Adem Kalaycı, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Türkiye'deki ilk buğday hasadının Dalaman'dan başladığını söyledi.

İşletmenin Dalaman'daki arazisinde hububat tarımının yanında narenciye üretildiğini ve hayvancılıkla da uğraşıldığının bilgisini veren Kalaycı, "Burada, yıllık ortalama 4 bin 500 ton hububatımız olmakta. Bunlardan 3 bin 500 ile 4 bin ton arasında sertifikalı hububat üretmekteyiz. Ürettiğimiz hububat tohumlarını da çiftçimizin kullanımına sunuyoruz." diye konuştu.

"Çiftçimiz için tohum üretiyoruz" diyen Kalaycı, sertifikalandırılan bu tohumları eken çiftçilerin hasat sonunda emeğinin karşılığını aldığını ve üründeki yüksek verimin maddi kazancı da getirdiğini vurguladı.

"Hasat bu yıl 10 gün erken başladı"

İşletmenin 2020 yılı hububat hasadını, iklim şartları nedeniyle bu yıl 10 gün erken başlattığına dikkati çeken Kalaycı, "Türkiye'deki buğday hasadını başlatmış bulunmaktayız. Verimimiz şu anda çok güzel. Bundan sonra sahil bölgelerinden İç Anadolu'ya kadar hasatlar devam edecek. Üretmiş olduğumuz hububat işletmemizdeki selektörlerde eleyerek paketliyoruz. Böylece, sertifikalı hububat tohumu üretiyoruz." ifadelerini kullandı.

TİGEM'in bundan sonra da ülke için üretimi sürdüreceğini dile getiren Kalaycı, Dalaman'daki işletmelerinde "Cumhuriyet", "Kayra" ve "Ziya Bey" çeşitlerindeki buğdayın hasadının yapıldığı bilgisini verdi.

TİGEM'in ana misyonunun kaliteli, sertifikalı tohum üreterek, damızlık hayvan üreticiliği ve gen kaynaklarını korumak olduğuna işaret eden Kalaycı, şöyle konuştu:

"Burada da bu misyonlardan birini yerine getiriyoruz. Çiftçilerimizin kullanacağı sertifikalı tohumları üretiyoruz. Bunun da ilk aşaması olan tohumun kaynağı olan buğdayın tarladan biçimi aşamasındayız. Şu anda buğdayın hasadını gerçekleştiriyoruz. Hasat ettiğimiz buğdaydan yaklaşık 4 bin 500 ton ürün elde edeceğiz. TİGEM Dalaman Tarım İşletmesi Müdürlüğünde buğday üretiminin yanında, yağlık ayçiçeği, dane mısır, fiğ, yonca ve narenciye üretimi de yapıyoruz. Bu üretimleri Türkiye'nin hizmetine sunacağız."

Hasadı takiben kaliteli buğday tohumluklarının değişik sertifika kademelerinde hazırlanacağını belirten Kalaycı, bu tohumların satış noktaları ve işletme bayileri aracılığıyla çiftçilere ulaştırılacağını kaydetti.

Havadaki ani değişim ve yağışlar çiftçinin kabusu oldu

Türkiye,15-24 Mayıs tarihleri arasında deyim yerindeyse yaz ve kış mevsimini birlikte yaşadı. Önce 40 dereceleri gören aşırı sıcaklar, sonra -1 dereceye kadar düşen aşırı soğuklar, dolu,don,fırtına bitkisel üretime büyük zarar verdi. Yaşanan felaketten çiftçiler çok büyük zarar gördü.

26 Mayıs 2020

Ali Ekber YILDIRIM

Aşırı sıcak Akdeniz Bölgesi'nde erkenci mandalina ve bazı limon çeşitlerinde hasara neden olurken, Eskişehir, Kütahya, Afyon ve Konya'nın bir bölümünde aşırı soğuk ve don nedeniyle mısır, ayçiçeği, patates, domates, salatalık, kabak, ceviz ve diğer ürünler zarar gördü. Mersin Erdemli'de ise etkili olan fırtına seralarda tahribata neden oldu. Bayramın ilk günü Diyarbakır'da etkili olan dolu yağışı da yine bir çok üründe zarara yol açtı.

Mandalina ve limon sıcaktan yandı

Mayıs ayı ortasında ülkeyi kavuran aşırı sıcaklar, Çukurova ve yöresinde erkenci mandalina ve bazı limon çeşitlerine ciddi zarar verdi. Ürünler sıcaktan yandı. Erkenci

çeşit mandalina ve bazı limon çeşitlerinde üretim azalacak.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, geçen hafta özellikle pazar ve pazartesi aşırı sıcaklarla birlikte sert esen poyrazın erkenci çeşit mandalina ve bazı limon çeşitlerinde büyük zarara neden olduğunu söyledi. Hasadı başlayan karpuz ve kavunun da zarar gördüğünü anlatan Doğru, Çukurova'da hasadı başlayan buğdayın ise bu sıcaklardan etkilenmediğini belirtti. Doğru, sıcak ve poyraz zararının da devlet destekli tarım sigortaları risk kapsamına alınmasını beklediklerini söyledi.

Erdemli'de fırtına seraları yıktı

Daha önce dolu yağışı ile meyve bahçeleri zarar gören Mersin Erdemli'de bu kez fırtına etkili oldu. Mayıs'ın 23'ünde gece yarısı başlayan fırtına seraların zarar görmesine neden oldu. Bazı seralar yerle bir olurken bazılarında naylonlar kullanılamaz hale geldi.

İç Anadolu'da ürünler dondu

Ülke aşırı sıcak hava nedeniyle adeta yanarken, sadece iki gün sonra sıcaklıklardaki sert düşüş yüksek rakımlı yerlerde kar yağışına neden oldu. Özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde 20-23 Mayıs tarihleri arasında görülen don ve kırağı bitkisel üretime ciddi zarar verdi. En çok etkilenen iller arasında Eskişehir, Kütahya, Afyon ve Konya'nın bir bölümü var. Diğer bazı illerde de bitkisel üretim kısmi zarar gördü.

Aşırı soğuk,kırağı ve dondan en çok etkilenen ürünler; mısır, ayçiçeği, patates, domates, salatalık, kabak, ceviz ve ekimi yeni yapılan ürünler oldu.

Çiftçinin üretim maliyeti artacak

Yaşanan soğuk, don,dolu felaketi nedeniyle bazı alanlar yeniden ekilecek. Bu nedenle çiftçinin üretim maliyeti artacak. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süleyman Soylu, aşırı soğuktan Eskişehir,Kütahya,Afyon ve Konya'nın sadece bir bölümünün etkilendiğini söyledi. Telefonla bilgi aldığımız Süleyman Soylu'nun anlattıkları özetle şöyle: " Özellikle Afyon ve Kütahya'da mısır ve patates olumsuz etkilenmiş görünüyor.

Buralarda çiftçi belki de yeniden ekim yapmak zorunda kalacak. Tohum maliyeti başta olmak üzere çiftçinin masrafı artacak. Yeniden ekim için tarlanın sürülmesinde mazot kullanılacak. Mazot maliyeti artıracak. Gübre kullanmaya gerek yok. Zaten atılan gübre toprakta duruyor."

Konya Ovası ne kadar etkilendi?

Konya Ovası'nda 22 Mayıs gecesi çiftçileri korkutan soğuk hava etkisinin, Cumartesi gecesi ucuz atlatıldığını belirten Soylu: " Hüyük, Doğanhisar, Bozkır, Hadim ve Derbent gibi rakımı yüksek kesimlerde başta ceviz ve sebzelerde kısmi hasar görüldü.Ova kesiminde ise sıcaklıklar zarar eşiğinin üzerinde gerçekleşti. " dedi.

Mısır ve buğdayda durum ne?

Hava sıcaklığının 35 dereceden 1-2 dereceye düşmesi ile hububat ürünlerinin strese girdiğini belirten Prof. Dr. Süleyman Soylu, buğday ve mısırla ilgili şu değerlendirmeyi yaptı: "Buğdayda farklı gelişme dönemlerinde düşük sıcaklığın yaptığı etki farklı oluyor. Yapılan çalışmalar başaklanma ve tozlaşma döneminde 2 saatten daha uzun süre -1 veya 0 dereceye bitkilerin maruz kalması durumunda beyaz boş başak oluşumu, sap ve yaprakta zararlar olabileceğini gösteriyor. Mısır için ise, kritik eşik 1-2 derece. Bunun üstünde yapraklar biraz zarar görse de büyük oranda kurtarır. Çiftçilerimiz zarar gören tarlaları ile ilgili karar vermede acele etmesinler, 3-4 gün sonra bitkilerin ne kadar etkilendiği ölüp ölmediği netleşir."

Çiftçi tarlayı bozmada acele etmesin

Prof. Dr. Süleyman Soylu, çiftçilerin zarar gören tarlayı hemen sürmemesi gerektiğini de hatırlatarak: " Ürünlerinde soğuk zararı semptomları olanlar acele karar vermesinler, gereksiz masraf yapmasınlar. Bazı çiftçilerimiz bitkiyi morarmış görünce hemen tarlayı sürüp ekim yapıyor. Bu doğru değil. Bir kaç gün beklendikten sonra bitki kendini toparlar ve gelişmeye devam eder. Geçmişte bunu gördük. Verim kaybı bile olmadan üretici ürünü aldı. Bu nedenle bir kaç gün çok önemli acele etmeden bitki durumuna göre, ölüp ölmediğine baktıktan sonra yeni ekim yapıp yapılmayacağına karar verilmeli." bilgisini verdi.

Hasat gecikecek

Aşırı soğuk,don,dolu ve kırağıdan etkilenen üretim alanlarının bir bölümü yeniden ekim için hazırlanması gerekiyor. Bu da üretici için önemli bir maliyet artışı getirecek. Ayrıca bu alanlardaki hasatta da gecikmeler bekleniyor.

Sigorta kapsamı genişletilmeli

Üreticiler,uzmanlar benzer ani hava değişikliklerinin bundan sonra daha çok yaşanacağını belirterek, Tarım Sigortaları A.Ş (TARSİM)'nin bu tür zararları kapsayacak şekilde sigorta kapsamını genişletmesi gerektiğini söylüyor. Ayrıca üreticiler, uğradıkları zararın hızlıca tespit edilerek yeniden üretimin yapılabilmesi için devlet tarafından destek sağlanması gerektiğini ifade ediyor.

Vergisini zamanında ödeyene %5 indirimin koşulları düzenlendi

Finans ve sigorta sektörü hariç vergisini zamanında yatıran vergiye uyumlu gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine sağlanan yüzde 5'lik indirim koşulları yeniden belirlendi.

27 Mayıs 2020

Metin TÜRKYILMAZ

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının “Gelir Vergisi Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği” Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Finans ve bankacılık sektöründe faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç vergiye uyumlu ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine 1 milyon lirayla sınırlı olmak üzere sağlanan yüzde 5’lik vergi indiriminden yararlanmak için;

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması gerekecek. Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmayacak.

Belirtilen süre içinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması gerekiyor. Yapılan tarhiyatların kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya 213 sayılı Vergi Usul Kanununun uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre tamamen ortadan kaldırılmış olması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmayacak.

İndirimden faydalanmak için indirimın hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla, vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması ayrıca vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dahil) 1000 liranın üzerinde vadesi geçmiş borcu bulunmayacak. Önceki düzenlemede tahakkuk eden vergilerin kanuni sürede ödenmiş olması şartı aranıyordu. Eski tebliğde bulunan her bir beyanname itibarıyla 10 liraya kadar yapılan eksik ödemelerin bu şartın ihlali sayılmayacağına ilişkin hüküm de kaldırıldı.

Ancak, ödemenin ve indirimden yararlanıldıktan sonra söz konusu iade alacağı tutarının mahsuben ödemesi talep edilen vergi borcu tutarının altına düşmesi hâlinde, eksik ödenmiş duruma gelen vergilerin mahsuben ödenmek istenilen tutarın yüzde 10'unu aşmaması kaydıyla, eksik ödenmiş vergiler dolayısıyla veya vergi kanunları gereğince, tecil edilerek belirlenen şartların gerçekleşmesine bağlı olarak terkin edilecek vergilerin, şartların sağlanamaması hâlinde kanunlarında belirlenen tecil süresinin sonunu takip eden onbeşinci günün bitimine kadar ödenmesi şartıyla, bu şart ihlal edilmiş sayılmayacak.

Tebliğde indirimden yararlanılabilmesi için mükelleflerin vereceği beyannameler içine geçici vergi, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi eklendi.

İndirimın hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki 4 yıllık takvim yılında 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359'ncu maddesinde sayılan kaçakçılıkla ilgili sayılan fiilleri işlediği tespit edilenler indirimden yararlanamıyorlar.

Tebliğ, 1 Ocak 2020 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

OECD bölgesinde büyüme pandemi etkisiyle daraldı

OECD bölgesinde geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,2 olarak gerçekleşen reel GSYH artışı, birinci çeyrekte yüzde eksi 1,8 oldu

26 Mayıs 2020

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) bölgesinde, küresel olarak koronavirüs salgınına önlemek için alınan tedbirlerin etkisiyle bu yılın birinci çeyreğinde reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) artışı yüzde eski 1,8 oldu.

OECD'nin yılın ilk çeyrek büyüme verileri açıklandı. Buna göre, OECD bölgesinde geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,2 olarak gerçekleşen büyüme, bu yılın birinci çeyreğinde yüzde eksi 1,8 olarak gerçekleşti.

Söz konusu düşüş, finansal krizin en yoğun olduğu 2009'nun ikinci çeyreğinden bu yana en büyük düşüş olarak kayıtlara geçti. 2009 ikinci çeyrekte OECD bölgesinde reel GSYH yüzde 2,3 küçülmüştü.

Geçici veriler baz alınarak yapılan hesaplamada, büyük ekonomilerden Fransa'da aynı dönemde büyüme yüzde eksi 0,1'den yüzde eksi 5,8'e gerileyerek önemli bir düşüş kaydetti.

Geçen yılın çeyreğine kıyasla birinci çeyrekte büyüme oranı ABD'de yüzde 0,5'den yüzde eksi 1,2'ye, Almanya'da da yüzde eksi 0,1'den yüzde eksi 2,2'ye ve İngiltere'de yüzde 0'dan yüzde eksi 2'ye geriledi.

İtalya'da geçen yılın son çeyreğinde yüzde eksi 0,3 olan büyüme, birinci çeyrekte yüzde eksi 4,7'ye düşerken ve Japonya'da ise büyüme yüzde eksi 1,9'dan yüzde eksi 0,9'a yükseldi.

Söz konusu dönemde Avrupa Birliği'nde (AB) büyüme yüzde 0,2'den yüzde eksi 3,3'e ve Avro Bölgesi'nde yüzde 0,1'den yüzde eksi 3,8'e geriledi.

Geçici rakamlara göre, OECD bölgesinde bu yılın birinci çeyreğinde büyüme oranı yüzde eksi 1,8 olarak gerçekleşti. Söz konusu oran, 2019'nun son çeyreğinde yüzde 0,2 olmuştu.

OECD bölgesinde geçen yılın son çeyreğinde 2018'nin aynı dönemine göre yüzde 1,6 artan GSYH, birinci çeyrekte 2019'nun aynı çeyreğine göre yüzde 0,8 azalış kaydetti. Yedi büyük ekonomi arasında ABD yüzde 0,3 ile çeyreklik en yüksek büyüme oranına sahip olurken, Fransa yüzde eksi 5,4 ile en düşük büyüme oranına sahip ekonomisi oldu.

Altın-döviz vergisinden 12 milyar TL bekleniyor

Döviz ve altın alım satımında Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nin (BSMV) yüzde 1'e çıkarılmasıyla bu kalemden yıllık 12 milyar lira civarında ilave vergi tahsilatı bekleniyor. Bu yıl için 24,9 milyar lira olarak belirlenen BSMV gelir hedefinin, düzenlemeyle 35 milyar liraya ulaşacağı tahmin ediliyor. Türkiye 2008'de kaldırılmasından sonra döviz alım ve satımında vergiyle geçen yıl mayısta tanışmıştı. Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) döviz ve altın alım satım işlemlerinde yüzde 1'e çıkarıldı. Geçen yıl mayısta döviz alım satımlarına binde 1 vergi konmuş, bu oran Aralık 2019'dan itibaren binde 2 olarak uygulanmaya başlamıştı. 5 katına çıkarılan söz konusu vergi ile devletin geçen yıl 22.7 milyar lira civarında gelir elde ettiği BSMV kaleminden 35 milyar lirayı aşan gelir elde etmesi muhtemel görünüyor. Altın alım satımlarında da bu vergi uygulanacak. Yani her 100 dolarlık döviz veya altın alım satımının 1 doları devlete gidecek.

Artırılan vergi spekülasyon döviz alım ve satımlarını engellemeyi hedefliyor. Şirketler ve ihracatçılar vergiden muaf tutulurken vatandaşların alım satımları yüksek oranda vergilendirilecek. Maliye bu yılın bütçe hedefine BSMV gelir hedefini 24 milyar 982 milyon lira olarak koymuştu. Yılın ilk 4 ayında bu kalemde 8 milyar 543 milyon lira vergi geliri elde edildi. Artış sonrası 24.9 milyar liralık hedefin çok çok üstünde bir gelir elde edilecek. Türkiye 2008 yılında kaldırılmasından sonra döviz alım ve satımlarında vergi ile geçen yıl mayısta tanışmıştı. Kurdaki yükselişe önlem amaçlı binde 1 oranında vergi uygulanmaya başlamıştı. Aralıkta ise vergi binde 2'ye çıkarılmıştı. Bu uygulama 19 milyar lira olan 2019 yıl sonu BSMV gelir hedefinin 22.7 milyar liraya yükselmesini sağlamıştı. Söz konusu yeni düzenlemenin bütçeye aylık ortalama 1 milyar ek gelir sağlayacağı hesaplanıyor.

Merkez Bankası verilerine göre bankaların yurtiçi döviz satışlarında olağanüstü bir artış yok. Ancak altın mevduatı durmaksızın yükseliyor. Merkez Bankası verilerine göre Mayıs 2019'da 6 milyar 838 milyon dolar olan kıymetli maden depo hesapları miktarı 15 Mayıs itibarıyla 17 milyar 151 milyon dolara yükseldi. Bu yüzde 151'lik bir artışa işaret ediyor. Vatandaşın altın alımları hızla artıyor. Bu işlemlerden alınacak vergi de bütçenin BSMV vergi geliri kaleminde yer alacak. İlk sonuçları haziran bütçesi açıklandığında öğreneceğiz.

Öte yandan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu da 100 gram ve üzeri altın alımına 1 gün valör uygulanacağını bildirdi. Bunun benzeri düzenleme geçen yıl mayısta 100 bin doların üzerindeki alımlara 1 gün valör olarak uygulanmaya başlamıştı.

Analistler bu tür vergilerin döviz ve altın alım satımını azaltmayacağını, ancak kayıt dışına kayış olabileceğini belirtiyorlar. Döviz kuru seviyelerine kısa süreli bir rahatlama sağlasa da arkasında piyasanın beklediği başta swap hattı anlaşması olmadığı sürece döviz kurlarındaki dalgalanmaların önlenemeyeceği belirtiliyor.

Fitch'ten Türkiye'ye ve dünyaya kötü haber

27.05.2020 09:32

Korona virüsünün etkileri sebebiyle küresel ekonomik tahminlerini tekrar güncelleyen Fitch, İtalya ve İspanya'nın yüzde 9'un üzerinde daralacağını tahmin ederken Türkiye'nin 2020 yılı için daralma tahminini yüzde 2'den yüzde 3'e çıkardı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch 'Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nu yayımladı. Kuruluş korona virüsü etkisiyle dünya ekonomisinin bu yıl yüzde 3,9 küçülmesini beklerken bu beklentisini yüzde 4,6'ya çıkardı.

Fitch daha önceki tahminlerinde Türkiye ekonomisinin 2020 yılında korona salgını etkisiyle yüzde 2 küçülmesini beklediğini duyurmuştu. Fitch bu tahminini de yüzde 3 olarak revize etti. Fitch Türkiye'nin 2021 yılında ise yüzde 5 büyüyeceğini açıkladı.

Raporda, küresel ekonominin 2021'de yüzde 5.1'lik büyüme performansı göstermesinin beklendiği kaydedildi.

İSPANYA VE İTALYA'DA YÜZDE 9'UN ÜZERİNDE DARALMA

Avrupa'nın en büyük ekonomisi Almanya'yı bu yıl yüzde 6.7'lik bir daralmanın beklendiği raporda, İtalya ekonomisinin 2020'de yüzde 9.5, İspanya ekonomisinin yüzde 9.6 ve Fransa ekonomisinin yüzde 9 küçüleceği öngörüldü. Raporda, İngiltere ekonomisinin ise bu yıl yüzde 7.8 daralmasının beklendiği bildirildi. ABD ekonomisinin bu yıl yüzde 5.6 daralacağı, 2021'de ise yüzde 4 büyüyeceği tahmin edildi.

Muhalefet partili belediyelerin yatırım ödenekleri Erdoğan'ın takdirine bırakıldı

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine konulan “belediyelere yardım ödeneğinin” kullanımı sıkı şartlara bağlandı. Yatırım için ödenek isteyen belediyeler, “neden kendi kaynaklarıyla gerçekleştiremediğini” açıklayacak.

Mustafa Çakır

27 Mayıs 2020 Çarşamba, 02:00

Muhalefet partileri tarafından yönetilen belediyeler salgınla birlikte düşen gelirleri nedeniyle kaynak bulmakta zorlanırken, belediyelerin yatırım nitelikli projelerine aktarılmak üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine konulan “belediyelere yardım ödeneğinin” kullanımı da sıkı şartlara bağlandı. Proje için yardım talep eden belediye, projeye ilişkin detaylı bilgilerin yanı sıra projeyi neden kendi kaynaklarıyla gerçekleştiremediğini açıklayacak. Belediyenin güncel gelir, gider ve finansman bilgilerini bildirecek. Son kararı ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan verecek.

İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Yasa’da belediyelerin ihtiyaç duyduğu yatırım nitelikli projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine konulan belediyelere yardım ödeneğini belediyelerin talebi üzerine kullandırmaya Cumhurbaşkanı’nın yetkili olduğu belirtiliyor. Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı da belediyelerden yatırım nitelikli projeleri için yapacakları yardım talepli başvurularında istenecek bilgi ve belgeleri

ayrıntılılandırdı. “Belediyelerin Yatırım Nitelikli Projelerinin Desteklenmesi İçin Yardım Taleplerine İlişkin Genelge”ye göre, talep yazılarında “projenin adı, amacı, gerekçesi (neden ihtiyaç duyulduğu), projeye ilişkin ayrıntılı maliyet hesabı, büyüklüğü, uygulama yeri ve süresi, proje çıktıları, hedef aldığı kitle ve/veya bölge, proje sahibi kuruluş ve yasal statüsü, yürütücü kuruluş” bilgilerine yer verilecek. Bunun dışında talepte bulunan belediyenin güncel gelir, gider ve finansman bilgileri, projenin belediyenin kendi kaynaklarıyla karşılanamama gerekçeleri belirtilecek. Belediyeye ödenek verilip verilmeyeceği konusunda ise son kararı Cumhurbaşkanı verecek. Genelgede, “Belediyeler tarafından başkanlığımıza gönderilecek talepler Cumhurbaşkanlığı makamının takdir ve onaylarına arz edilecektir” denildi.

Kabine hakkında flaş iddia: Erdoğan'ın yurt gezileri öncesi hareketli günler

26.05.2020 21:32

Avrasya Araştırma Başkanı Kemal Özkiraz, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yurt gezilerinin ardından kabinede revizyona gideceğini belirtti.

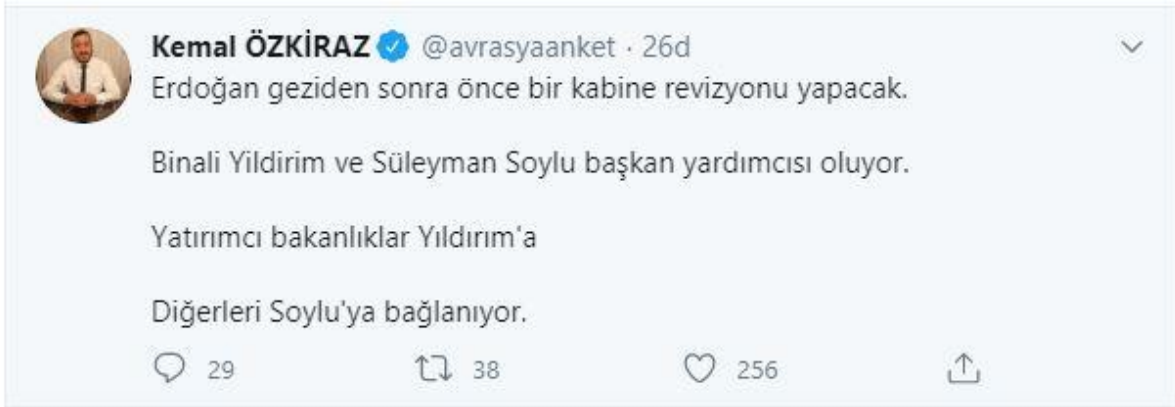
Özkiraz, Binali Yıldırım ve Süleyman Soylu'nun Cumhurbaşkanı Yardımcısı olacağını söylerken, Berat Albayrak'ın ise Dışişleri Bakanı olacağını öne sürdü. Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak'ın yerine ise Adnan Bali'nin isminin konuşulduğunu belirten Özkiraz, "İçişlerine ise aynı ekolden birinin geleceği konuşuluyor" dedi.

Özkiraz'ın Twitter hesabından yaptığı paylaşımlar şöyle:

"Arkadaşlar Akp Genel başkanı Erdoğan bir yurt gezisine çıkacağını söyledi. Çoğu kişi bunu bir seçim startı olarak okusa da ben bunu partisindeki yaprak dökümünü engellemek için yaptığını anlatmıştım. Dün aldığım kulis de bunu doğruluyor.

"Erdoğan geziden sonra bir kabine revizyonu yapacak. Binali Yıldırım ve Süleyman Soylu başkan yardımcısı oluyor. Yatırımcı bakanlıklar Yıldırım'a Diğerleri Soylu'ya bağlanıyor.

"Albayrak dış işlerine geçiyor ve doğrudan Erdoğan'a bağlı olacak. Yerine Adnan Bali konuşuluyor. İçişlerine ise aynı ekolden birinin geleceği konuşuluyor. Detayları zaman zaman yazarım. Canlı yayına gelebilirsiniz."

DEVA Partisi, Devlet Bahçeli'yi en çok kızdıran cümleyle cevap verdi

27.05.2020 08:41

Ali Babacan'ın genel başkanlığını yaptığı DEVA Partisi'nden, MHP'nin kendilerine yönelik sert açıklamasına Devlet Bahçeli'yi en çok kızdıran cümlelerle cevap geldi.

DEVA Partisi, MHP ile aralarındaki polemige noktayı koydu. MHP Genel Sekreteri İsmet Büyükataman'ın açıklamalarına DEVA Partisi'nden yanıt geldi.

Babacan, Bahçeli'nin; İyi Parti, Gelecek Partisi ve DEVA Partisi'ni FETÖ organizasyonu olarak tanımlaması sonrası **"Laf üretiyorlar, iş üretsiner. Üçlü koalisyon dönemlerinde ne yapmışlar"** demişti.

Bunun üzerine MHP Genel Sekreteri İsmet Büyükataman, **"Yediği kaba pisleyen, çıktığı evi taşıyan, FETÖ'nün yedek akçesi Ali Babacan, kendisine verilen gazla Türk milletini karşısına alacak cesareti bulmuş gözükmektedir. Kurucu kadrosunun milletle olan kavgası aleni olan, kendisi de bulduğu her fırsatta Sayın Genel Başkanımıza haddini aşan sözler sarf eden Babacan'ın dili kendisine ait değildir."** ifadelerini kullanmıştı.

DEVA Partisi'nden MHP'ye yanıt geldi.

DEVA Partisi resmi Twitter hesabından yapılan paylaşımda, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin daha önce büyük tepki gösterdiği **'İktidarın küçük ortağı'** ifadeleri yer aldı:

DEVA Partisi @devapartisi · 10h

İktidarın küçük ortağı adına, her zamanki hakaretimiz ve tehditkar üslupla, Partimizi ve Genel Başkanımızı hedef alan iftira dolu bir açıklama yapılmış.

Bu tür izansız açıklamaları cevap vermeye değer bulmuyoruz.

Biz, ülkenin büyüyen sorunlarına çözüm üretmek için çalışıyoruz.

247

908

6.5K

Türkiye'ye karşı Akdeniz'de kumpas! New York Times yazdı

Libya'da darbeci Hafter'i destekleyen Birleşik Arap Emirlikleri'nin başını çektiği uluslararası aktörlerin geçen yıl aralık ayında Akdeniz'de Türkiye'ye karşı inanılmaz bir kumpas planladıkları ortaya çıktı. New York Times gazetesine göre Türkiye'nin Libya'nın meşru yönetimine lojistik desteğini kesmek için 20 kadar yabancı paralı askerle 80 milyon dolarlık bir operasyon planlandı. Ancak Hafter'in ekibin askeri teçhizatlarını beğenmemesi üzerine işbirliği dört gün sonra suya düştü.

Libya'nın doğusunda konuşlu gayrimeşru güçlerin sorumlusu Halife Hafter'in saflarına destek vermek ve Türkiye'nin Libya'ya lojistik desteğini kırmak için 20 kadar yabancı paralı asker için 80 milyon dolarlık (540 milyon TL) bir operasyonun planlandığı ortaya çıktı. Amerikan New York Times (NYT) gazetesinin BM raporuna dayandığı haberine göre bir özel güvenlik şirketi, bu paralı askerleri 2019 yılının haziran ayında Bingazi'ye götürdü. Sözde bilimsel araştırma ekibi için helikopter ve hücumbotlar da kiralandı. Ancak ekip Bingazi'ye geldikten dört gün sonra Hafter ile anlaşmazlık nedeniyle Malta'ya gitti.

BLACKWATER KURUCUSU

BM Güvenlik Konseyi'ne geçen şubat ayında sunulan gizli bir rapora göre, paralı askerlerle ilgili organizasyon Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) yapıldı. Bu ülkedeki gizli bazı şirketlerin de operasyona finansman sağladığı kaydedildi. Şirketleri kontrol

ettiği ya da kısmen sahibi olduğu belirtilen kişi ise Avustralyalı işadamı ve eski savaş uçağı pilotu Christiaan Durrant. Bu şahsın bağlantılı olduğu belirtilen kişi de Trump yönetimiyle yakın ilişkileriyle bilinen ABD'nin özel güvenlik organizatörü Erik Prince. Prince, Irak'ta 2007'de 17 sivilin öldürülmesiyle gündeme gelen Amerikan özel güvenlik şirketi Blackwater'ın kurucusuydu. BM, Prince'in Libya'daki başarısız paralı asker operasyonunda rol oynayıp oynamadığını soruşturuyor. Prince ise iddiaları kabul etmiyor.

TAKVİYEYİ ÖNLEYECEKLERDİ

NYT'ye göre bu paralı asker grubunun başında eski Güney Afrika Hava Kuvvetleri Komutanlığı yetkilisi Steve Lodge bulunuyordu. Tümü eski asker olan 20 kadar kişiden 11'i Güney Afrika, 5'i İngiltere, 2'si Avustralya, 1'i de ABD vatandaşıydı. Bu askerlerin görevi Türkiye'nin gönderdiği silahların denizden meşru Trablus hükümetine ulaşmasını önlemektir. Ekip üyeleri Malta ve Ürdün'den Bingazi'ye ulaştı. Ayrıca sahte belgelerle, altı helikopter de Afrika ülkesi Bostvana'dan Bingazi'ye götürüldü. Paralı askerlere de kontrollerde 'petrol ve doğalgaz tesislerini korumakla' görevli olduklarını söylemeleri istendi.

HAFTER'İ KIZDIRMIŞLAR

NYT'nin haberine göre bu grubun yanlarında söz verilenler yerine eski model hava taşıtları ile Bingazi'ye gelmesine Hafter çok sinirlendi. BM'nin elde ettiği bir belgeye göre taahhüt edilen hava araçları arasında bir Amerikan yapımı Cobra saldırı helikopteri ve Bulgar yapımı LASA T-Bird pervaneli keşif uçağı bulunuyordu. Hafter ile anlaşamayan paralı askerler, denizden Malta'ya dönmeye karar verdi.

BÜYÜK HAYAL KIRIKLIĞINA UĞRADI

BAE Veliaht Prensi Muhammed bin Zayed el Nahyan, Libya'da Hafter'e destek için düzenlenen operasyonun suya düşmesiyle hüsrana uğradı. Prens El Nahyan, darbeci Halife Hafter'in en büyük destekçisi.

'RUS UÇAKLARI SURİYE'DE BOYANIP LIBYA'YA YOLLANDI'

ABD'nin Afrika Kuvvetleri Komutanlığı (Africom), Rusya'nın Libya'ya savaş uçağı gönderdiğini teyit etti. Africom, Twitter hesabından da Rus yapımı Mig-29 uçakları ile indikleri Hafter'in denetimindeki Al Jufra Hava Üssü'nden görüntüler paylaştı. Bu uçaklarla Wagner lejyoner grubuna taarruz desteği verileceği belirtilen Africom açıklamasında, "Rus uçakları, Rusya'daki bir hava üssünden gelip Rusya menşeli olduğunu kamufle etmek için Suriye'de tekrar boyanarak Libya'ya geçti" ifadeleri kullanıldı. Africom Komutanı Orgeneral Stephen Townsend, Rus paralı pilotların bu uçaklarla Libyalıları bombalayacağını öne sürdü. Hafter hava operasyonu başlatacaklarını duyurmuştu.

'WAGNER GÜÇLERİ ÇEKİLDİ'

Meşru Libya hükümetinin Hafter milislerini 18 Mayıs'ta ülkenin batısındaki kilit Vatiyye Hava Üssü'nden çıkarması sonrası Rus Wagner paralı askerlerinin de Trablus çevresinden çekildiği haberleri geldi. Libya Ordu Sözcüsü Albay Muhammed Kununu, başkent Trablus'un güneydoğusundaki Beni Velid kenti havalimanından, başkentten kaçan Rus özel güvenlik şirketi Wagner'e mensup yüzlerce paralı asker ve beraberindeki silah, ağır silah, cephane ve mühimmatın tahliyesi için dün son 24 saatte 15 uçak geldiğini belirtti. Wagner güçleri, Hafter unsurlarına destek veriyor.

Ali Ekber YILDIRIM

27 Mayıs 2020

Virüs değil hava vurdu

Tarım sektörü koronavirüsten değil, ani hava değişimi nedeniyle büyük zararlarla karşı karşıya kaldı. Özellikle 15-24 Mayıs tarihleri arasında yaşanan ani hava değişimi ve yağışlar bitkisel üretimde ciddi zararlara neden oldu. Önce 40 dereceleri gören aşırı sıcak hava ve hemen sonrasında -1 dereceye kadar düşen aşırı soğuk havanın yanı sıra dolu, don, fırtına birçok bölgede bitkisel ürünlere büyük zarar verdi.

Hemen her bölgede ürünler ani hava değişimi ve yağışlardan zarar görürken en çok etkilenen ürünler arasında erkenci portakal, erkenci mandalina çeşitleri, bazı limon çeşitleri, çiçeklenme dönemindeki zeytin ağaçları, Antep fıstığı, tarla bitkilerinden ise mısır, patates, ayçiçeği, domates, salatalık, biber, kabak, buğday ilk sıralarda yer aldı.

Tarım ani hava değişimi ve şiddetli yağıştan darbe aldı

● "İlk kez böyle bir felaket yaşıyoruz"

Finike'de üç kuşaktır portakal yetiştiriciliği yaptıklarını belirten Mete Apaydın, ilk kez böyle bir felaketle karşı karşıya kaldıklarını belirterek DÜNYA'ya şu bilgileri verdi: "Ziraat odalarından bize haber geldi. Özellikle 14-21 Mayıs tarihleri arasındaki hava değişimine dikkat çekiliyordu. Antalya, Finike'de 40 dereceyi aşan sıcaklık oldu. Ağaçlarımıza bir iki gün öncesinden su vererek sığağa karşı korumaya çalıştık. Fakat önce 40 dereceyi gördük sonra bayramın ilk günü akşam sıcaklık 8 dereceye düştü. Ağaçlar strese girdi. Meyve dökümü oldu. Normalde Haziran ayında ağaç yetiştiremeyeceği ürünü döker. Önce böyle bir şey zannettik. Fakat bahçeleri inceledikçe bunun Haziran dökümü değil, ani hava değişiminden olduğunu gördük. Bahçelerde yüzde 70-80 oranında meyve dökümü var. Üstelik dökülen meyve genelde koyu yeşil olurdu. Bu sefer sararmış, yanmış olarak döküldü. Finike, Türkiye portakal üretiminin yüzde 8'ini karşılıyor. Bu yıl yüzde 70-80 azalma olacak. Antalya, Adana, Mersin'deki üreticilerle konuştuk. Oralarda da zarar büyük. Zarar İzmir'e kadar ulaşmış durumda."

• Erkenci çeşitler zarar gördü

Çok büyük bir sorunla karşı karşıya olduklarını anlatan Mete Aypaydın, özellikle erkenci çeşitlerde zararın çok büyük olduğunu söyledi. Aypaydın, “Bu yıl narenciye üretiminde ciddi sorunlar olacak. Hava şartları nedeniyle dalında kalan ürünlerde kalite sorunu olacak. Yani ticari değeri azalacak. Dünyada ve ülkemizde narenciye ürünlerine yoğun talep var. Sonbaharda koronavirüste ikinci dalga olursa bu ürünlerdeki eksiklik nedeniyle fiyatlar aşırı yükselecek ve tüketici daha pahalıya almak zorunda kalacak. Ürün bulmak da sıkıntılı olacak. Bu nedenle çiftçinin borcunu faizsiz erteleseniz bile iki yılda çiftçi kendini toparlayamaz. Bizler bilinçli üreticiler olarak sigorta yapıyoruz. Fakat TARSİM (Tarım Sigortaları AŞ) aşırı sıcak ve aşırı soğuk zararlarını kapsamıyor.”

• Adana’da zarar %70-90 arasında

Mayıs ayının 15’inde başlayan ve 18 Mayıs’tan itibaren etkili olan aşırı sıcak Adana’da bazı erkenci meyve çeşitlerinde büyük zarara yol açtı. Sıcaklığın 40 derecenin üstüne çıktığı Adana’da erkenci mandalina, portakal çeşitlerinde meyvelerin yanmaya bağlı olarak zarar görmesi ve yere düşmesinin zararı yüzde 70-90 seviyelerine çıkardığı ifade ediliyor. Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi önceki dönem Başkanı Semih Karademir, erkenci portakal ve mandalina çeşitlerinde sıcaklığa bağlı olarak çok büyük zarar meydana geldiğini ve üretimin çok az olacağını söyledi.

• Sıcak ve poyraz etkili oldu

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, geçen hafta özellikle pazar ve pazartesi aşırı sıcaklarla birlikte sert esen poyrazın erkenci çeşit mandalina ve bazı limon çeşitlerinde büyük zarara neden olduğunu belirterek hasadı başlayan karpuz ve kavunun da zarar gördüğünü belirtti. Doğru, Çukurova’da hasadı başlayan buğdayın ise bu sıcaklardan etkilenmediğini belirtti. Doğru, sıcak ve poyraz zararının da devlet destekli tarım sigortaları risk kapsamına alınmasını beklediklerini söyledi.

• İç Anadolu’yu soğuk ve don vurdu

Aşırı sıcak Akdeniz Bölgesi’nde erkenci mandalina, portakal ve bazı limon çeşitlerinde hasara neden olurken, Eskişehir, Kütahya, Afyon, Manisa ve Konya’nın bir bölümünde aşırı soğuk ve don nedeniyle mısır, ayçiçeği, patates, domates, salatalık, kabak, ceviz ve diğer ürünler zarar gördü. Mersin Erdemli’de ise etkili olan fırtına seralarda tahribata neden oldu. Ülke aşırı sıcak hava nedeniyle adeta yanarken, sadece iki gün sonra sıcaklıklardaki sert düşüş yüksek rakımlı yerlerde kar yağışına neden oldu. Özellikle İç Anadolu Bölgesi’nde 20-23 Mayıs tarihleri arasında

görülen don ve kırağı bitkisel üretime ciddi zarar verdi. En çok etkilenen iller arasında Eskişehir, Kütahya, Afyon, Manisa ve Konya'nın bir bölümü var.

- **Çiftçinin üretim maliyeti artacak**

Yaşanan soğuk, don, dolu felaketi nedeniyle bazı alanlar yeniden ekilecek. Bu nedenle çiftçinin üretim maliyeti artacak. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süleyman Soylu, aşırı soğuktan Eskişehir, Kütahya, Afyon ve Konya'nın bir bölümünün etkilendiğini söyledi. DÜNYA'ya bilgi veren Süleyman Soylu'nun anlattıkları özetle şöyle: " Özellikle Afyon ve Kütahya'da mısır ve patates olumsuz etkilenmiş görünüyor. Buralarda çiftçi belki de yeniden ekim yapmak zorunda kalacak. Tohum maliyeti başta olmak üzere çiftçinin masrafı artacak. Yeniden ekim için tarlanın sürülmesinde mazot kullanılacak. Mazot, maliyeti artıracak. Gübre kullanmaya gerek yok. Zaten atılan gübre toprakta duruyor."

- **Buğdayda verim kaybı olabilir**

Konya Ovası ve İç Anadolu'da soğuk hava nedeniyle başaklanma döneminde olan buğdayda verim kaybı endişesi yaşanırken, bir çok bölgede rüzgar nedeniyle yan yatan buğdaylarda da verim kaybı olabileceği ifade ediliyor.

Konya Ovası'nda 22 Mayıs gecesi çiftçileri korkutan soğuk hava etkisinin, cumartesi gecesi ucuz atlatıldığını belirten Soylu: " Hüyük, Doğanhisar, Bozkır, Hadim ve Derbent gibi rakımı yüksek kesimlerde başta ceviz ve sebzelerde kısmi hasar görüldü. Ova kesiminde ise sıcaklıklar zarar eşiğinin üzerinde gerçekleşti" dedi. Hava sıcaklığının 35 dereceden 1-2 dereceye düşmesi ile hububat ürünlerinin strese girdiğini belirten Prof. Dr. Süleyman Soylu, buğday ve mısırla ilgili şu değerlendirmeyi yaptı:"Buğdayda farklı gelişme dönemlerinde düşük sıcaklığın yaptığı etki farklı oluyor. Yapılan çalışmalar başaklanma ve tozlaşma döneminde 2 saatten daha uzun süre -1 veya 0 dereceye bitkilerin maruz kalması durumunda beyaz boş başak oluşumu, sap ve yaprakta zararlar olabileceğini gösteriyor. Mısır için ise, kritik eşik 1-2 derece. Bunun üstünde yapraklar biraz zarar görse de büyük oranda kurtarır. Çiftçilerimiz zarar gören tarlaları ile ilgili karar vermede acele etmesinler, 3-4 gün sonra bitkilerin ne kadar etkilendiği ölüp ölmediği netleşir."

- **Ege'de zeytin ve sebzeler etkilendi**

Ani hava değişiminden en çok etkilenen ürünlerden birisi de zeytin oldu. Aşırı sıcak nedeniyle özellikle Ege Bölgesi'nde çiçeklenme döneminde olan zeytinlerde çiçekler döküldü. Üretimin azalması bekleniyor. Ege Bölgesi'nde özellikle sebzeler soğuk hava ve dondan olumsuz etkilendi. Sebze yetiştiriciliği ve gıda ürünleri ihracatı yapan Kybele Özel Gıda Ürünleri A.Ş. Kurucusu Kemal Berişler sebze ürünlerindeki hasarın

da çok büyük olduğunu belirterek şunları söyledi: “ Afyon, Eskişehir, Kütahya, Manisa, Balıkesir de ciddi düzeyde don hasarı oluştu. Binlerce dönüm alanda ekim yapanlar iki gecede büyük zarara uğradı. Kimi bölgelerde domates, biber, kornişon ekimlerinde hasar ciddi boyutlarda. Ayrıca zeytinde de hasar büyük.”

- **Güneydoğu’da dolu yağışı etkili oldu**

Güneydoğu Anadolu’da ise dolu yağışı etkili oldu. Özellikle Şanlıurfa ve Diyarbakır’da dolu yağışı nedeniyle tarımsal alanlar ve meyve bahçeleri büyük zarar gördü. Şanlıurfa’da özellikle Bozova ve Karaköprü ilçelerinde 24 Mayıs günü etkili olan dolu yağışı fıstık bahçelerine ve diğer tarım alanlarında hasara neden oldu. Fıstık ağaçlarının yanı sıra zeytin, badem, ceviz ağaçları ve diğer bitkisel ürünler de olumsuz etkilendi.

- **Erdemli’de fırtına seraları yıktı**

Daha önce dolu yağışı ile meyve bahçeleri zarar gören Mersin Erdemli’de bu kez fırtına etkili oldu. Mayıs’ın 23’ünde gece yarısı başlayan fırtına seralara zarar verdi. Bazı seralar yerle bir olurken bazılarında naylonlar kullanılamaz hale geldi.

Alaattin AKTAŞ

27 Mayıs 2020

Atatürk İş Bankası hissesini CHP'ye değil de dedenize miras bırakmış olsaydı...

CHP'nin İş Bankası'ndaki hisselerinin Hazine'ye devri yine gündemde. CHP bu hisselerden dolayı kar payı almıyor, yalnızca banka yönetim kurulunda dört üye bulunduruyor.

CHP'nin hisseleri Hazine'ye devredilirse Atatürk'ün vasiyeti çiğnenmiş olacak. Ayrıca bu hisseler karşılığı olan kar payı TDK ve TTK'ya aktarılmaya devam edileceğine, en azından devam edilmesi gerektiğine göre CHP'nin elinden alınacak olan yalnızca dört yönetim kurulu üyeliği.

Miras hukukunun zedelenmesi anlamına gelecek bu adım uluslararası alanda da çok olumsuz sonuçlar doğuracak.

Dedeniz ya da babanızın dedesi Kurtuluş Savaşı'nda çok yararlı hizmetler göstermiş ve yakın çevresinde bulunduğu Atatürk'ün takdirini kazanmış biri olsaydı ve Ulu Önder de, İş Bankası'nın örneğin yüzde 1'ini bu büyüünüze belli bir şartla miras bıraksaydı... “Bu hisse senin ama payına düşecek karı hiçbir şekilde kendin ve ailen için harcamamayacaksın, öğrenci okutmak için şu kuruluşa bağışlayacaksın, sen de bu bağışı denetlemek için bankanın yönetiminde yer alacaksın” deseydi... Ve şimdi yönetimde yer alma görevini dedenizin mirasçısı olarak siz yürütüyor, hissenize düşen kar payının vasiyete göre kullanılıp kullanılmadığını denetliyor olsaydınız... Yıllar sonra bir iktidar “Atatürk'ün mirası bir kişiye bırakılamaz, bu payı Hazine'ye aktarmak gerekir” görüşüyle mirası elinizden almak isteseydi...

“Olur mu öyle şey, bu miras benim onurum” demez miydiniz?

Bu bir varsayım, peki gerçek ne?

Miras bırakılan sizin büyüünüz değil de Atatürk'ün kurduğu partisi, CHP...

CHP'ye de "Kardan pay almayacaksın" şartı koşulmuş mu, koşulmuş...

CHP'nin hissesine denk düşen kar payı CHP'nin kasasına girmeden doğrudan Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu'na devrediliyor mu, hiç aksatılmadan...

Peki şu durumda biz neyin kavgasını veriyoruz?

Tüm kavga dört yönetim kurulu üyesi için mi yani?

CHP, Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda İş Bankası Yönetim Kurulu'nda dört üye bulunduruyor. Bu dört üyenin bankanın işleyişinde ve karar almasında belirleyici olma durumu zaten yok. Vasiyetin gereği yerine getiriliyor yalnızca.

Şimdi düşünelim... CHP'nin, İş Bankası ortaklığından dolayı maddi bir çıkarı var mı, yok...

CHP'nin çıkarı banka yönetimine dört üye atamak ise ve bu dört üyeye bir anlamda makam yaratılmış olunuyorsa, biliniyor ki oraya atanan kişilerin hemen hepsi daha önce çok daha yüksek makamlarda oturmuş kişiler. (Hatırlatalım; CHP'nin İş Bankası Yönetim Kurulu'ndaki mevcut dört üyesi de SBF mezunu, Türkiye'de kamuda üst düzey görevlerde bulunmuş, Türkiye'yi yurtdışında temsil etmiş kişiler.)

Öyleyse... Bunca kavga, bunca çaba(!) neden?

Şöyle bir gerçek daha var. İktidar bu konuyu ara ara gündeme getiriyor; ama gerçekleştirme yönünde adım atmıyor. İşte o yüzden "bunca çaba(!)" diyoruz ya...

İstense bugün karar alınır, yarın adım atılır, üç beş güne de bu operasyon tamamlanır. Ama yapılmıyor. Neden dersiniz?

Miras hukuku yerle bir olur

Birincisi; gündeme getirilen operasyonun doğru olmadığı iktidar tarafından da elbette görülüyor. Böyle bir operasyon bizi öyle yanlışlara götürür ki sonuçlar felaket olur.

"Ben yaptım oldu" dediniz, ki bunu çok kolay diyebilirsiniz, operasyonu tamamladınız. Bu, miras hukukunun yerle bir edilmesi demektir. Atatürk vasiyetnamesini el yazısıyla yazmış, tarihi koymuş, yer belirtmiş ve imzalamıştır. İşte yapılacak bir düzenleme Atatürk'ün vasiyetinin bile yıllar sonra bir yasayla değiştirilmesi anlamına gelecektir. Atatürk'ün vasiyeti bile değiştirildikten, uygulanır olmaktan çıkarıldıktan sonra kimin

vasiyeti güvence altında sayılır ki?

İş Bankası'ndaki CHP hisseleri Hazine'ye diyelim devredildi, yapıldı bu. Bu hisselerle düşen kar payı Hazine'ye mi aktarılacak; yoksa şimdiye kadar olduğu gibi Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'na mı?

Paranın Hazine'ye gitmesinin önünde bir de Anayasa engeli var çünkü. Anayasa'nın 134'üncü maddesinin ikinci fıkrası "Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edilir" hükmünü içeriyor.

Anayasa hükmü gereğince de kar payı bu iki kuruma gitmeye devam edeceğine göre sorun gelip o dört yönetim kurulu üyesinde düğümleniyor gibi görünüyor.

Böylesine büyük bir operasyona, yalnızca ama yalnızca dört yönetim kurulu üyeliğini CHP'den almak için girilir mi?

Dolayısıyla ortada ya başka bir amaç var ya da bu operasyon ara ara ısıtılıp gündeme getirilecek ama hiçbir zaman gerçekleşmeyecek.

Ekonomik güvensizliği artırır

İkincisi; hisseleri CHP'den almak suretiyle bu dört üyeyi "koltuğundan etmek" için Türkiye'yi ayağa kaldırmanın ve tüm dünyanın Türkiye'ye dönük algısını bozmanın "Ama bakın şundan dolayı değil" denilecek bir tarafı var mı?

Düşünsenize, para aynı kurumlara gidecekse, İş Bankası'nın yüzde 28'i CHP'de olmuş olmamış ne fark eder? Fincancı katırlarını ürkütmeye, zaten bir türlü çekemediğimiz yabancı sermayenin Türkiye'ye iyice sırtını dönmesine yol açmaya değer mi?

Bu gerçeği iktidar görmüyor olabilir mi? İş Bankası hisselerinin 1950'lerde ve 12 Eylül darbesinin ardından CHP'nin kapatılmasından sonra Hazine'ye devredildiği, ancak bu operasyonların yargıdan döndüğü unutulmadı ya...

Aynı hataya üçüncü kez düşülür mü, bilemeyiz. Ama böyle bir operasyonun yargıdan dönme olasılığı güçlüdür, bu kuşkusuz göz önünde bulunduruluyordur. Ama daha da önemlisi böyle bir operasyonun götüreceklerinin, getireceklerinden çok daha fazla olduğudur.

Amaç Varlık Fonu'na katmak mı?

Bir görüşe göre CHP hisseleri Hazine'ye devredildikten sonra İş Bankası Türkiye Varlık Fonu bünyesine alınacak.

Bunun gerçekleştirilebilirliği yönünde hukuki açıdan engel var mı, yok mu o apayrı bir tartışma konusu da, varsayalım İş Bankası da Varlık Fonu'na alındı, ne olacak ki?

Ne yani içinde İş Bankası da olan Varlık Fonu bu şekilde daha çok mu borçlanacak, daha uygun koşullarla mı borçlanacak ve en önemlisi borçlanıp ne yapacak?

Varlık fonları artı kaynakla oluşturulur, biz ise ekonomide bir cepten diğer cebe kaynak aktararak fon oluşturmaya, fon büyötmeye çalışıyoruz.

“Atatürk'ün amacını doğru algılamak gerekir”

Eski bir bürokrat İş Bankası hisselerinin Hazine'ye devri tartışmalarına ilişkin kapsamlı bir dosya hazırlamış. Bu bürokratin dikkat çektiği yönler de önemli:

“Öncelikle üstünde ısrarla durulması gereken konu, bankacılığın bir güven müessesesi olduğudur. Mevduat sahibi güvenini yitirdiği andan itibaren sorunlar başlar. Bu yüzden bankacılığa siyasi müdahale her zaman sıkıntılara neden olmuştur.

İş Bankası'ndaki Atatürk hisseleri meselesi özünde hukuki bir konudur. Ayrıca dünyada ve Türkiye'de ekonomik sıkıntıların zirvede olduğu bir dönemde olaya siyasi yaklaşmak ve müdahalede bulunmak istenmeyen ekonomik sonuçlar doğuracaktır.

Atatürk'ün vasiyetini değerlendirirken O'nun amaç ve niyetini doğru algılamak durumundayız. Konunun aydınlatılabilmesi açısından şu sorulara yanıt bulmak gerekir:

- İş Bankası hisselerinden elde edilen gelirlerin intifa hakkı neden Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'na bırakılmıştır?

- Atatürk, özel çiftliklerini Hazine'ye bırakmışken İş Bankası hisselerini neden doğrudan Hazine'ye devretmemiştir, İş Bankası'ndaki hisseleri için neden ayrı bir vasiyette bulunmuştur?

- Hisselerin çıplak mülkiyeti neden CHP'ye verilmiştir?”

Uzun yıllar kamuda görev yapmış olan bürokrat İş Bankası'nın kuruluş aşamasıyla ilgili olarak da şunları dile getiriyor:

“Atatürk, daha kuruluşundan başlayarak İş Bankası'nın bir özel teşebbüs kuruluşu olmasına özen göstermiştir. Bankanın Kurucu Genel Müdürü Üçüncü Cumhurbaşkanı Celal Bayar liberal ve piyasa rejimi yanlısı bir kişidir. Ziraat Bankası'nın devletleştirildiği bir dönemde Banka'da Hazine'ye pay ayrılmaması ve özel teşebbüsçü bir anlayışın benimsenmesi başından beri hakim olan bir anlayıştır. Bu durum göstermektedir ki Atatürk Banka'yı hükümetlerin etkisinden kurtarmak için Hazine'ye pay ayırmamıştır. Bu nedenle de Atatürk hisselerinin Hazine'ye devri bu düşünce ve inanca tümüyle ters olacaktır.

Kardan pay alınması söz konusu olmadığına göre burada CHP'nin rolü özel hukuktaki 'vasiyeti tenfiz memurluğu'dur. Yani CHP, vasiyeti yerine getirme görevlisi konumundadır.”

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Utancın yıldönümü olarak 27 Mayıs

27 Mayıs 2020

Menderes, Yassıada'da gördüğü insanlık dışı muamele karşısında hayattan umudunu kesmişti. Ethem Menderes'e döndü, "Ah Ethem" dedi. "Tövbeler olsun bir daha çiftlikten Aydın'a gelirim. Oturacağım Çine Çayı'nın kenarındaki söğüt ağaçlarının dibine, başımı göğe çevireceğim, söğüt yapraklarının yüzümde dolaşmasının bana getireceği saadetle yetineceğim. Hiçbir şeye karışmayacağım."

Oysa artık ne Aydın'ı ne de Çine Çayı'nı göremeyecekti. Göreceği sadece bir avuç gökyüzü ve idam sehpası olacaktı.

Bugün 27 Mayıs. Bugün Türk demokrasisi açısından kara bir gün. Çünkü darbelerin anası olan 27 Mayıs'ın 60'ıncı yıldönümü. 27 Mayıs'ın açtığı yoldan 12 Mart müdahalesine, 12 Eylül darbesine, 28 Şubat'a ve 15 Temmuz kanlı darbe girişimine ulaştık. 27 Mayıs'ta seçilmiş Başbakan Adnan Menderes ve iki bakanını darağacına çekenler, 12 Mart'ta Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını, 12 Eylül'de ise 50 gencimizi idam ettiler.

YASSIADA MAHKEMELERİ

27 Mayıs'ın 60'ıncı yılında Cumhurbaşkanı Erdoğan bugün Yassıada'da olacak. 27 Mayıs'tan sonra Demokrat Partililerin yargılandığı, "Sizi buraya tıkan kuvvet böyle istiyor" diyen Salim Başol'un başkanı olduğu Yassıada mahkemelerinin yapıldığı, "yaslı ada"da olacak. Türk demokrasisi açısından utanç dolu bir döneme tanıklık eden Yassıada'nın adı "Demokrasi ve Özgürlükler Adası" oldu. İsminin değişmesiyle Yassıada'da yaşanan utanç verici olaylar silinmeyecek elbette ki. Tam aksine, demokrasi bilincinin oluşması için darbelerin çirkin yüzüne ışık tutacak.

DEMOKRATLARIN AİLELERİ DE KATILACAK

Açılış törenine 27 Mayıs'ta Yassıada'da tutuklu bulunan Demokrat Partililerin çocukları ve torunları da katılacak.

DEMOKRASİ FENERİ

Demokrasi tarihimize 27 Mayıs'ın adaletsizlik sembolü olarak geçen Yassıada artık bir "demokrasi feneri"ne ev sahipliği yapacak. 24 metre yüksekliğindeki taş yapılı Deniz Feneri adanın en dikkat çekici yapısı oldu. Deniz Fenerinin ışığı sadece Yassıada'dan değil, çevredeki adalardan ve İstanbul'dan da görülebilecek. 27 Mayıs'tan sonra büyük acılara sahne olan Yassıada'nın Deniz Feneri, dilerim darbeler tarihimize "Demokrasi feneri" gibi ışık tutar.

BAHÇELİ DE KATILACAK

Menderes'in idamının utancıyla terk edilmiş olan Yassıada, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çabasıyla "demokrasi adası"na dönüştürüldü. Bugün ise Yassıada'da hüznün verici bir açılış olacak. Koronavirüs nedeniyle açılışları videokonferans yoluyla yapmayı tercih eden Erdoğan, bugün Yassıada'da olacak. Erdoğan'la birlikte MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, bakanlar ve bir grup milletvekili de Yassıada'daki törenlerde hazır bulunacak.

ERDOĞAN'IN MESAJI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 27 Mayıs'ın 60. yıldönümüne özel bir önem verdiği söyleniyor. O nedenle bugünkü konuşmasında son dönemde başlayan darbe tartışmalarına ilişkin de önemli mesajlar vermesi bekleniyor. Erdoğan'ın 27 Mayıs'la başlayıp 15 Temmuz'a uzanan darbeler tarihine değinmesi bekleniyor. Erdoğan'ın konuşmasında 27 Mayıs'ta Menderes'in idamına engel olamayan halkın vicdanındaki sızının 15 Temmuz'da darbecilere karşı meydanlara çıkmasına vesile olduğunun altını çizeceği söyleniyor. Cumhurbaşkanı'nın gündemdeki darbe tartışmalarına da değineceği ve CHP ile darbeler arasındaki ilişkiye dikkat çekeceği ifade ediliyor. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin de darbe tartışmaları konusunda güçlü mesajlar vereceği söyleniyor. Erdoğan, 27 Mayıs'ın yıldönümünde Yassıada'da sadece darbelere karşı olan bir cumhurbaşkanı olarak değil, 27 Nisan e-muhtırasına karşı dik durmuş, 15 Temmuz'da darbeyi bastırmış ve darbecileri yargılamış bir lider olarak konuşacak.

DARBELER VE CHP

27 Mayıs'a giden süreçte İsmet Paşa'nın "Şartlar tamam olduğu zaman milletler için ihtilal meşru bir haktır" sözü darbeciler için bir işaret fişeği olmuştu. Bugün darbe tartışmalarına yine CHP'lilerin açıklamalarının kaynaklık etmesi garip bir tesadüf olmasa gerek.

ÖZAL VE ERDOĞAN'A NASİP OLDU

Demokrat Parti'nin siyasi mirasını yiyen, seçim kürsülerinde Menderes, Polatkan ve Zorlu'nun adını dillerinden düşürmeyen Adalet Partisi ve DYP çizgisi, darbelere karşı demokrasi bilincinin oluşmasına önemli katkı yaptı. Menderes'ten sonra Demirel de darbelerle gitti, seçimle geldi. Ancak seçim meydanlarında, "demokrasi şehitleri" diye oy toplayanlar, Menderes'in anısının yaşatılması ve 27 Mayıs'la mücadele adına bir şey yapmadılar. Ya da yapamadılar. Demirel, "Başbakanlık koltuğuna oturduğumda karşımda Menderes'in fotoğrafı duruyordu" demişti. Ama demokrasinin simgesi olarak çıktığı Çankaya'da Demirel'in 28 Şubat'ın hamiliğine soyunması, siyasi misyonuna uygun bir final olmadı. Menderes'in naaşının İmralı'dan alınarak devlet töreniyle Topkapı'daki anıtmezaraya nakledilmesi Özal'a, Yassıada'nın "demokrasi müzesi"ne dönüştürülmesi ise Erdoğan'a nasip oldu.

MENDERES MÜZESİ

Bugün aslında iki tören yapılabilecekti. Menderes'in idam edilmeden önce Yassıada'da dibine oturmak için hayalini kurduğu Çine Çayı'nın kenarına Adnan Menderes müzesi yapıldı. Koronavirüs nedeniyle müzenin tamamlanması gecikince, açılışı ileri bir tarihe ertelendi. Müzenin içinde Menderes konağı yer alıyor. Müzede, Menderes'in Gazi Üniversitesi'nde bulunarak Aydın'a getirilen makam aracı ile Ankara'daki Türk Traktör Fabrikası'na hediye edilen traktörü de yer alıyor.

İDAMDAN ÖNCE PROSTAT MUAYENESİ

27 Mayıs darbesi ve Yassıada zulmü bir yazıda anlatılabilecek bir olay değil. Sadece idamlar da değil. Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın boynuna geçirdiği kemeriyle intihar girişiminde bulunduğu, Menderes'in gizli gizli biriktirdiği ilaçları yutarak ölmek istediği utançlara sahne olmuş bir tarih dilimi demek. İdam sehпасına giderken bir başbakanın prostat muayenesine tabi tutulduğu yüz kızartıcı bir dönemin adı demektir.

Bu pazar seçim olsa

Esfender KORKMAZ

27 Mayıs 2020

Cumhur İttifakı, erken seçime gider mi? Cumhuriyet İttifakının Meclis'te erken seçim kararı için beşte üç, 360 oyu yok fakat Cumhurbaşkanı Meclisi fesh ederse her iki seçim birden yapılır.

Erken seçim kararında siyasi partilerin oy potansiyelini ölçen anketler önemli bir göstergedir. Vikipedi'de bu anketler yayınlanıyor. 2023 genel seçimleri için Ocak ve Şubat aylarında pandemi öncesi 7 anket yapılmış. Bu 7 anket ortalaması ile, geçmiş son iki seçimi karşılaştırsak;

1. Adalet ve Kalkınma Partisinin, 24 Haziran 2018 seçimlerindeki oy oranı yüzde 42.6'dır. Ocak ve şubat aylarında yapılan 7 anket ortalaması ise 38,2 'dir. 4.4 yüzdelik puan kaybı var.

2. MHP'nin 24 Haziran seçimlerinde aldığı oy yüzde 10 iken, 2020 anketlerinde oyunu 0.7 yüzdelik puan artırarak 10,7'ye çıkarmış.

3. 2018 genel seçimlerinde, Cumhuriyet İttifakının oy oranı yüzde 52.6 iken, 2020 anketler ortalamasında yüzde 48,9'a gerilemiş. Pandemi sonrası ne olur? Bir tahmin yürütmek zor görünüyor.

BU PAZAR SEÇİM OLSA			
	24 HAZİRAN 2018 GENEL SEÇİMLER	31 MART 2019 YEREL SEÇİMLER	2020 7 ANKET ORTALAMASI
AKP	42,6	42,5	38,2
CHP	22,6	29,6	26,3
HDP	11,7	5,6	10,6
İYİ PARTİ	10,0	7,4	9,8
MHP	10,0	7,2	10,7
DİĞER	3,1	7,7	4,4

KAYNAK:Vikipedi - 2023 Genel Seçim Anketleri

Adalet ve Kalkınma Partisi neden oy kaybediyor?

İktidarda 20 yıl kalmanın getirdiği yıpranma var. Demokrasi, hukuk ve ekonomide ortaya çıkan kayıplar ve endişeler yanında toplumun bir kısmını tedirgin eden siyasi dil'de tırmanma da etkilidir.

Siyasi dile vatan hainliği girdi. Bu durum halkı huzursuz ediyor. FETÖ terörünün demoklesin kılıcı gibi muhalefetin başında durması ve özellikle bazı partilerin FETÖ projesi olarak suçlanmaları artık ters tepmeye başladı. Söz gelimi Bahçeli, kurulan son 3 partiyle ilgili, *'İyi' olacak, 'GELECEK' olacak, 'DEVA' olacak. Bunlar tesadüf değil. Meclis'te özellikle Cumhur İttifakına ve Cumhurbaşkanlığına karşı FETÖ projesidir, Pensilvanya kaynaklıdır*" diyor. Siyasi partiler yasası ve seçim yasasında değişiklik isteyerek, erken seçim olursa yeni partileri saf dışı bırakmak istiyor.

Cumhur İttifakının muhalefeti ağır dille suçlaması, aynı zamanda oy kaybından doğan bir tedirginliği de yansıtıyor. Bu çizgiden cesaret alan ve toplumu tehdit eden guruplar oluştu. Bunlar sistemli ve çok sayıda olduğu için kişisel hatalar olarak değil toplum tarafından organize tehditler olarak görülüyor. İktidara, demokrasi, hukuk ve ekonomik kayıplardan dolayı bir tepki zaten oluşmaya başlamıştı. Şimdi bu tehdit gurupları nedeni ile daha çok tepki oluştu. Toplum yoruldu, huzur istiyor.

4. CHP 24 Haziran seçimlerine göre oy oranını 3,7 puan artırmış. 2019 yerel seçimlerinde oy oranı daha yüksek ve fakat yerel seçimlerde ittifaklar nedeni ile partilerin gerçek oylarını tespit etmek zordur. CHP'nin en önemli stratejisi ise, zorlamalara rağmen sokağa çıkmıyor olmasıdır.

5. HDP'nin oy oranında 1.1 puan düşme var. Ancak bu oylar HDP baraj altında kalmasın diye verilen oylardı.

6. İYİ Parti, genel seçimlerde aldığı oy oranını hemen hemen korumuş.

7. Pandemi sonrası, yeni kurulan partilerin halka vereceği umutlar ve mecliste bu partilere geçecek milletvekili sayısı siyasi tabloda etkili olacaktır.

Sonuç olarak; Her siyasi parti kendi anketini yaptırıyor. Cumhur İttifakının oylarında erime olduğu görülürse erken seçim olabilir.

İbrahim Kahveci Özlem!

Bu bir ekonomik kriz değil, Bu bir buhrandır.

Bunu da iki aşamaya ayırmıştık: 1- Kriz aşaması 2- bunalım aşaması ve toplamına da buhran demiştik.

Ekonomistler bu ekonomik sürece zaman boyutu açısından çeşitli isimler verirler. 1994, 2001 ve 2008-09 krizleri -V- çeklinde oldu.

Bu sefer ne şekilde olacak?

Bunun zaman boyutu açısından -U- şeklinde olacağını söyleyenler de var; -L- şeklinde olacağını söyleyenler de... Her iki sürecinde zaman boyutu uzun elbette.

Ben bu süreci işsizlik, fakirlik, yoksulluk üzerinden değerlendirdiğimde krizin kesinlikle -L- şeklinde uzun süreceğini dile getiriyorum.

Aslında bu bakış açım göre Türkiye 2015 yılı dahil bir kriz içerisindedir. Çünkü işsiz sayısı ve işsizlik oranı 15+ nüfusta, ülkemiz için kritik eşik olan %5,0 seviyesinin üzerine o yıl çıkmıştır.

Bakınız 2001 krizinde 15+ nüfusun işsizlik oranı 2002 ve 2003 yıllarında yüzde 5,14 ve 5,10 olmuştur. 2009 ve 2010 yıllarında ise yüzde 5,97 ve 5,17 ile yine kritik eşik üzerine çıkmıştır.

Oysa 2014 yılında yüzde 5,01'e çıkan işsizlik oranı, sonrasında hiç yüzde 5,0 eşik altına düşmemiştir. Tersine her yıl artışını sürdürmüştür.

2015: %5,28
2016: %5,67
2017: %5,77
2018: %5,83
2019: %7,27

Aslında 2018 yılı ortasında başladığı ilan edilen ekonomik kriz öncesi 2017 yılında bile, bu ülkede 3 milyon 454 bin işsiz vardı.

Bu işsizler kimin işsizleridir?

Paul Krugman neo-liberalizmde ülkelerin GSYH'ları artarken insanlar fakirleşiyor diyor. Aslında Krugman tam da bizi ifade etmişti.

Bizim ülkemiz kadar GSYH artışı ile toplumun fakirleşmesi arasında bir bağ hangi ülkede kurulabilmiştir?

Liderimiz meydanlarda ülkeyi 3 kat büyüttük derken, arka planda işsizler ordusunun bu kadar büyüdüğü kaç ülke daha vardır?

Dün Atilla Yeşilada köşesinde “Kayıp yıllar” başlığı ile bir analiz yazdı. 2023 dahil kimse bir şey beklemesin diyor veriler eşliğinde.

Aynen katılıyorum.

Açıkçası 2015 yılında başlayan yüksek işsizliğin en az 2023 yılı dahil artacağı aşıkardır. Her yıl 700 bin civarında insana yeni iş alanı yaratmak durumundayız. Oysa 2018 yılından beri mevcut işleri bile koruyamıyoruz.

Ve bu durumun kesinlikle devam edeceğini de biliyoruz. Nasıl mı?

Bakınız vergi politikasında bir ana felsefe vardır: Devlet fazla sermayenin verimsizliğinden vergi alır ve kamusal hizmetleri daha verimli ülke olmak için yerine getirir.

Ayrıca devlet yatırım ve istihdam sağlayarak da büyümeyi teşvik eder.

Şimdi bakalım ülkemize:

2020 yılının ilk 4 ayında kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri için 29 milyar 678 milyon lira para harcanmış. Siz hiç verginiz ile sokakta bekçiler ve polisler tarafından dövülerek veya vurularak sağlanan kamusal güvenlik hizmeti gördünüz mü?

İlk 4 ayda 46 milyar 443 milyon lira harcanarak verilen eğitim hizmetine bakınız. Siz hiç verilen eğitim hizmeti ile pozitif bilimlerin bu kadar dışlandığı, inançsal eğitimin bu kadar desteklendiği geniş bir yozlaşma sistemi ile karşılaştınız mı?

Sadece 4 ayda 4 milyar 845 milyon lira harcanan ‘Mahkeme Hizmetleri’ ile adaletin geldiği noktayı bir düşünün. Acaba harcanan para ile adalet mi sağlanıyor, yoksa adaletsizlik mi?

Burada değinmek istediğim temel mesele şudur: Kamu-Devlet bazen fazla para harcayarak tam da kamusal düzenin bozulmasında bizatihi etkili olabilir.

Bugün ülkemiz bir verimsizlik ve yozlaşma çıkmazındadır. Ama maalesef asıl tehlike, her yıl artan bu bozulmanın-yozlaşmanın etkileri ile daha da kötüye gitmektir.

Sadece arada tümseklerde zıplayarak hızla yokuş aşağıya iniyoruz.

Bu süreç bir temel yönetim anlayışının sonucudur. Kişisel hataların yansıması sadece birer göstergedir. Depo sorunlarla dolmuş ve taşmaktadır. Sonuçları değil bu sonuçları doğuran süreci veya nedenleri düşünmemiz gerekiyor.

Kim derdi yıllar sonra özgürlüğü, refahı ya da kısaca yetmez dediğimiz geçmiş bile özleyeceğimizi...

27 Mayıs 2020, Çarşamba **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Salgınla mücadelenin ikinci döneminde ölçüsüz önlemler olmamalıdır

Hiçbir konuda ölçüyü kaçırmamak, sade siyasetin değil bütün hayatın da en doğru anlaşılmasının yoludur. Koronavirüs salgını ile mücadele edilen yaşadığımız günler, çeşitli yönetimlerin ölçüyü kaçırdıkları zaman ne tür yanlış sonuçlarla karşılaşabileceklerini gösterdi...

Trump'ın hatası

Ölçüyü kaçıran yönetimlere en iyi örneklerden biri Amerika'nın Trump yönetimidir. Siyasi varlık sebebini Amerikan ekonomisinin büyümesine bağlayan Başkan Donald Trump, koronavirüs salgını ile Amerika'da işsizlik artınca ve ekonomik durgunluk kriz boyutuna ulaşınca deliye döndü. Bu nedenle karantina önlemleri alan eyalet valilerine karşı savaş açtı. Kendisi hiç maske takmadı. Gerekli önlemler yok sayıldığı için Amerika rekor ölümlere sahne oldu.

Seçime doğru

Sonuçta ne oldu biliyor musunuz? Trump'ın sahip olduğu işletmeler, birer birer küçülmeye ve işçi çıkartmaya başladılar. Üstelik bu işçileri tazminat ödemedi çıkartıyorlarmış. Bakalım bu işin sonunda Trump kasımdaki başkanlık seçimini yine de kazanır mı? Ancak rakibi Demokrat Biden henüz yardımcısı belli olmamasına rağmen, anketlerde Trump'ın önünde görünüyor.

Biraz ölçü kaçtı

Bütün dünya insanlarını ölümlerle tehdit eden koronavirüs salgınına karşı, Türkiye'de aklın ve bilimin bütün gereklerine uyuldu. Açıkçası evde kalma zorunluluklarında ölçü biraz kaçsa ve özellikle 65 yaş üzerindeki insanlara karşı insafsızca davranılsa da, hepimiz yönetimin salgınla mücadelesine maddi ve

manevi destek verdik. Yasakları yok sayanlar bir avuç marjinal ve maganda kesimden öteye geçmedi.

Normalleşmeye doğru

Şimdi normalleşme sürecine geçilirken yönetimin daha anlayışlı davranması gerekiyor. Özellikle polis ve tüm güvenlik güçleri, tatil yapacak olan kitlelere karşı anlayışlı davranmalıdırlar. Birlikte olmaya hasret kalmış insanlara karşı ölçsüz şiddet kullanılması artık gündem dışı olmalıdır. Bu söylediklerimiz genel beklentidir.